

[13] me4.eu
eu4.me ribarstvo
ja za evropu evropa za mene

Kontakt: Kancelarija glavnog pregovarača:
tel: +382 (0)20 225-568; +382 (0)20 246-264
e-mail: kgp@mfa.gov.me; web sajt: <http://www.mvpei.gov.me/>

Ribarstvo je istorijski i tradicionalno dugo prisutno na prostoru zemalja EU i važno je za razvoj i privredu mnogih malih sredina. Temelj za upravljanje ribarstvom u EU postavljen je Zajedničkom ribarskom politikom. Zajednička ribarska politika izvorno je bila dio Zajedničke poljoprivredne politike, a izdvajanje u zasebnu politiku doprinio je ulazak u EU zemalja sa znatnim ribarskim flotama i morskim resursima, kao i potreba rješavanja novih specifičnih problema, poput očuvanja resursa ribe.

Zajednička ribarska politika Evropske unije obuhvata pitanja iskorišćavanja i upravljanja ribljim bogatstvima, pitanja uređenja tržišta proizvodima ribarstva, pitanja strukturne politike, nadzora i kontrole, kao i međunarodnu saradnju u ribarstvu. Cilj joj je da na evropskom nivou osigura dugoročno održivo korišćenje živih bogatstava mora. Pritom, uzima u obzir rastuću potrebu tržišta za zdravim proizvodima iz mora.

Pravna osnova za Zajedničku ribarsku politiku temelji se na Ugovoru o funkcionisanju Evropske unije. Unija će definisati i sprovesti zajedničke poljoprivredne i ribarske politike. Unutrašnje tržište će se proširiti na poljoprivredu, ribarstvo i trgovinu poljoprivrednim proizvodima. "Poljoprivredni proizvodi" podrazumijevaju proizvode biljnog porijekla, stočarstva i ribarstva, kao i proizvode prve faze obrade koji se direktno odnose na te proizvode. Spominjanje zajedničke poljoprivredne politike ili poljoprivrede, a upotreba izraza 'poljoprivrednih', će se, takođe, shvatiti da se odnosi na ribarstvo, uzimajući u obzir specifičnosti ovog sektora.

Ciljevi zajedničke ribarske/poljoprivredne politike su:

- povećanje produktivnosti promovisanjem tehničkog napretka i osiguravanjem racionalnog razvoja poljoprivredne proizvodnje i optimalno iskorišćavanje proizvodnih faktora, posebno radne snage;
- obezbjeđivanje pristojnog životnog standarda poljoprivredne zajednice, posebno kroz povećanje zarada zaposlenih koji se bave poljoprivredom;
- stabilizacija tržišta;
- obezbjeđivanje efikasnijeg snadbijevanja;
- obezbjeđivanje zaliha za potrošače po pristupačnijim cijenama.

PREDNOSTI ZA CRNU GORU

Članstvom u Evropskoj uniji Crna Gora dobiće direktan pristup jedinstvenom tržištu Evropske unije, jednom od najvećih svjetskih uvoznika proizvoda ribarstva. Zbog direktnog plasmana crnogorskog ulova, uzgoja i prerade ribe, crnogorski ribari će dobiti mogućnost ravnopravnog plasiranja na tržištu. Korišćenje novčanih sredstava iz Evropskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, kao i bolja organizacija ribarskog sektora putem udruživanja u organizacije proizvođača, omogućiće bolje pozicioniranje crnogorskog ribarstva u širem evropskom tržišnom kontekstu.

CRNA GORA I POLITIKA RIBARSTVA

U Crnoj Gori Zajednička ribarska politika sprovodi se kroz Zakon o morskom ribarstvu i marikulturi i prateće Pravilnike, koji utvrđuje ciljeve i principe za održivo upravljanje živim

resursima mora i morskom sredinom, primjenom mjera zaštite biodiverziteta i uslova životne sredine, kao i propisivanjem procedura za izradu i donošenje planova upravljanja u ribarstvu. Tokom pregovora ovaj Zakon će pretrpjeti neophodne izmjene kako bi bio potpuno usklađen sa EU regulativama.

Kroz realizaciju IPA 2009 projekta Održivo upravljanje morskim ribarstvom završena je ugradnja uređaja za satelitsko praćenje plovila na ribolovnim plovnim objektima dužim od 10 m dužine preko svega (ukupno 18 plovila) i programiranje, instalacija softvera i opreme za uspostavljanje satelitskog sistema monitoringa ribolovnih plovnih objekata, u prostorijama Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja. Takođe, je dodatno opremljena i obučena inspekcija za morsko ribarstvo, a ojačani su i naučni kapaciteti (istraživačka oprema i kursevi za naučnike) Instituta za biologiju mora, nadležne naučne ustanove za morsko ribarstvo i marikulturu.

Kontinuirano se radi na dobijanju svih potrebnih dozvola za ulazak istraživačkih brodova koji će u crnogorskim teritorijalnim i međunarodnim vodama istraživati i procjenjivati biomasu ribljih resursa (demerzalnih i pelagičnih).

U okviru FAO AdriaMed projekta uspostavljena je zajednička naučno istraživačka baza podataka na nivou jadranskih zemalja, saradnja i koordinacija svih zainteresovanih subjekata u sektoru ribarstva. Primjena standardnih metodologija za obradu podataka daju dobar osnov za odgovorno upravljanje ribljim fondom, a time i za održivi razvoj sektora ribarstva u Jadranskom moru.

Trenutno najvažniji sektor u ribarstvu Crne Gore je ulov demerzalnih kočarskih resursa, odnosno ulov bentoskih, pridnenih vrsta tkz. bijele ribe. Brodovi te flote su izuzetno stari (preko 40 godina u prosjeku), njima je nemoguće loviti na većim dubinama, prilično su nesigurni za rad, i neophodna je njihova obnova. U poređenju sa ostalim državama na Jadranu, Crna Gora ima ekstremno malu kočarsku flotu (0.007 brodova po km² u teritorijalnom moru).

Važna komponenta je i flota malog obalnog ribolova (Small scale fisheries) kojom se, upotrebom tradicionalnih alata, love kvalitetne vrste riba, rakova i školjke. Ovi tradicionalni alati, mreže su naročito, vjekovima prisutni u Bokotorskom zalivu (podaci o ovom načinu ribolova datiraju iz XII vijeka-Arhiv grada Kotora) i predstavljaju kulturno i istorijsko nasleđe ovog dijela jadranske obale. Ovaj način ribolova (srdele i inćuna) i način čuvanja i pripremanja, predstavlja posebnu kulturnu i gastronomsku vrijednost i u turističkoj ponudi Crne Gore.

Perspektive razvoja ribolova su i pelagični resursi na otvorenom moru, odnosno komercijalni ulov srdele i inćuna, mrežama plivaričama. Nepohodni su napori za jačanje kapaciteta ove flote, na šta ukazuju podaci međunarodnih naučno-istraživačkih ekspedicija i procjena biomase ovih resursa. Kao bitna komponenta, neophodno je uspostavljanje tržišta, kao i prerađivačkih kapaciteta i plasiranje gotovog proizvoda (dimljena, sušena, marinirana i riba u konzervama).

Konačno, samo domaćinskim i racionalnim gazdovanjem, poštovanjem prirodnih zakonitosti i iskrenom ljubavlju prema plavim dubinama, moći ćemo uživati, diviti se i koristiti plodove našeg mora.